

Р. П. Смоленюк, канд. екон. наук, доц. кафедри фінансів,
ПВНЗ «Хмельницький економічний університет»

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ

Аграрний сектор економіки може бути потужним джерелом фінансування валового внутрішнього продукту України. Це зумовлено географічними та природними особливостями розташування України на європейському континенті. З давніх часів земля була стратегічним об'єктом володіння багатьох держав. На наш погляд, Україна має всі передумови вважатися провідною країною світу у галузі сільськогосподарського виробництва. Не слід нагадувати про це зайвий раз, адже досить багато присвячено наукових досліджень та праць як вітчизняних, так і зарубіжних учених проблемам та питанням розвитку аграрного сектору економіки та сільськогосподарському виробництву в Україні. Серед галузей промисловості значне місце у ВВП України займає переробна промисловість, а сільське господарство — менше 9 % (табл. 1).

Таблиця 1

**СТРУКТУРА ВВП УКРАЇНИ ЗА ВИДАМИ
ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА 2007—2009 р.**

Вид економічної діяльності *	2007	2008	2009
Переробна промисловість	22,46 %	23,64 %	23,03 %
Торгівля, ремонт автомобілів і побутових приладів і предметів особистого споживання	14,08 %	15,41 %	15,37 %
Діяльність транспорту й зв'язку	11,51 %	11,50 %	12,26 %
Сільське господарство, полювання, лісове господарство	8,42 %	7,44 %	8,56 %
Освіта	5,39 %	5,00 %	4,86 %
Видобувна промисловість	4,53 %	4,51 %	4,25 %
Будівництво	4,35 %	4,36 %	3,69 %
Виробництво й розподіл електроенергії, газу й води	3,82 %	3,62 %	3,40 %
Охорона здоров'я й надання соціальної допомоги	3,64 %	3,45 %	3,34 %
Інші види економічної діяльності	21,82 %	21,07 %	21,25 %
	100,00 %	100,00 %	100,00 %

* відповідно до Держкомстату України

Потенціал для розвитку галузі сільського господарства досить великий. Але існує ряд проблем, які не дозволяють реалізувати Україну як аграрну країну. Ці проблеми можна поділити на багато категорій, визначити першочергові та другорядні, галузеві, наукові, політичні, економічні, кримінальні, такі що можливо подолати, та такі, які не можливо уникнути через ряд обставин. Упродовж 90-х років в Україні робилися спроби реструктуризації сільськогосподарських підприємств, метою якої проголошувалася ліквідація монополії державної та одержавленої колгоспно-кооперативної власності, в тому числі державної власності на землю, і формування на цій основі багатоукладного аграрного сектору економіки. Проте, ні на законодавчому рівні, ні в реальному становищі позитивних зрушень не відбулося. Навпаки, збільшилось безробіття, загострилась проблема утримання об'єктів інфраструктури, погіршилась соціально-економічна ситуація [1].

Для зміни тієї ситуації, яка на сьогодні склалася в аграрному секторі, слід визначити головні, або базові цілі, які потрібно досягнути. Адже вирішити всі вище перераховані проблеми вкрай тяжко, а подекуди і неможливо. Тому, ми вважаємо, що основним перспективним напрямом зміни ситуації в сільськогосподарському виробництві є його реструктуризація.

Реструктуризація аграрного виробництва — це комплекс правових, технічних, наукових, економічних та організаційних змін на різних рівнях та у всіх підсистемах аграрного сектору економіки з метою підвищення ефективності його функціонування.

Одним із засобів реструктуризації агропромислового виробництва є ефективний фінансовий механізм, за допомогою якого можливо вирішити ряд проблем. Головними на сьогодні фінансовими проблемами в агропромисловому виробництві є обмеженість фінансових ресурсів, висока собівартість продукції, низький рівень кредитування, відсутність інвестицій та монополізація цін на продукцію. Внаслідок цього досить проблемно вітчизняним виробникам бути конкурентоспроможними та виробляти продукцію належної якості відповідно до світових стандартів [2].

Виходячи з вищесказаного, можна зробити висновок, що реструктуризація агропромислового виробництва є комплексною задачею. Її вирішення неможливе без зміни законодавства України в питаннях власності на землю, цінової політики в аграрному секторі, державної політики та підтримки вітчизняних виробників, належної системи страхування ризиків, об'єктивної та достатньої системи банківського кредитування, розвитку машинобудування та збереження екологічного середовища.

Література

1. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 3 [Редкол.: ... С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін.]. — К.: Видавничий центр «Академія», 2002. — 952 с.

2. Політика України в сфері сільського господарства, біоенергетики та харчової промисловості — дослідження, висновки та рекомендації / [Штрубенхофф Хайнс, Мовчан Вероніка, Бурковський Ігор та ін.]. — К.: Ін-т. екон. досл. та політ. конс-ій, 2009. — 383 с.

УДК 69:330.322

О. Б. Соколова, старш. викл.
кафедри фінансів підприємств,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Проблеми залучення інвестицій завжди обіймали центральне місце в економічній науці. Ефективність інвестиційних процесів значною мірою визначає рівень розвитку та життєздатності як окремих підприємств, так і економіки в цілому. На фоні світової рецесії, що негативно вплинула на розвиток вітчизняної економіки, питання залучення та забезпечення ефективності використання інвестиційних ресурсів постали особливо гостро.

Згорання програм кредитування, високий рівень інфляції та політична нестабільність суттєво обмежили обсяг доступних підприємствам фінансових ресурсів. Недостатня капіталізація переважної більшості підприємств галузі порівняно з масштабами їх діяльності викликала брак власних фінансових ресурсів. З іншого боку, фінансовий стан та рівень рентабельності вітчизняних суб'єктів господарювання не викликають довіри інвесторів. За даними Державного комітету статистики, за останній рік показники діяльності підприємств всіх галузей значно погіршились. Питома вага збиткових підприємств у 2009 сягнула рівня 41,3 % — найвищого за нинішнє десятиріччя. По окремих видах економічної діяльності частка збиткових підприємств перевищує половину, зокрема, по будівництву вона становить 52,7 % [1]. За таких умов, підвищення інвестиційної привабливості стає нагальним завданням для кожного підприємства, а особливо для підприємств будівельної галузі.